

Czym jest równowaga między życiem zawodowym a prywatnym?

Nasza firma zauważyła, że termin work life balance (równowaga między życiem zawodowym a prywatnym) pojawia się częściej po pandemii COVID-19, ponieważ po lockdownie zmieniły się priorytety indywidualne i rodzinne - ludzie zapragnęli odmiany od monotonii i powtarzalności rządzącej ich swoim codziennym życiem i pracą. Równowaga między życiem zawodowym a prywatnym może oznaczać różne rzeczy dla różnych osób. Dla pracodawcy może to być po prostu fakt, że jego pracownicy przepracowują pięć z siedmiu dni tygodnia i mają wolny weekend. Z drugiej strony, samotny rodzic dwójki dzieci może woleć pracować w te weekendy, ale aby zachować równowagę, potrzebowałby dłuższych poranków wolnych od pracy, aby móc wysłać dzieci do szkoły. Równowaga między życiem zawodowym a prywatnym odnosi się do wygody związanej z pracą. Możliwość zaplanowania urlopu, powrotu do domu przed standardowymi godzinami szczytu lub pozostawienia telefonu służbowego w biurze pozwala na równe traktowanie życia osobistego i zawodowego.

Jednym z rezultatów działań w zakresie Europejskiego Filaru Praw Socjalnych jest dyrektywa w sprawie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, odnosząca się do wyzwań stojących przed pracującymi rodzicami i opiekunami, zarówno mężczyznami, jak i kobietami. Dyrektywa bierze pod uwagę zmiany demograficzne mające miejsce w ciągu ostatniej dekady, a także przyszłość, na którą składa się starzejąca się i rosnąca populacja w państwach członkowskich UE. Celem dyrektywy jest zachęcenie do lepszego podziału obowiązków opiekuńczych między kobietami i mężczyznami, przy wsparciu ze strony odpowiedniej polityki prawnej.

Dlaczego równowaga między życiem zawodowym a prywatnym jest ważna?

Dyrektywa w sprawie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym stanowi, że "polityka równowagi między życiem zawodowym a prywatnym powinna przyczyniać się do osiągnięcia równości płci poprzez promowanie uczestnictwa kobiet w rynku pracy, równego podziału obowiązków opiekuńczych między mężczyznami i kobietami oraz zniwelowania różnic w zarobkach i wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn". Podkreślono fakt, że kobiety na rynku pracy mają trudności z pogodzeniem pracy i obowiązków rodzinnych, spędzając więcej czasu na wypełnianiu nieodpłatnych obowiązków opiekuńczych, a niektóre kobiety całkowicie rezygnują z pracy. Co więcej, brak płatnego urlopu ojcowskiego oznacza, że mężczyźni rzadziej wypełniają swój obowiązek opieki nad dzieckiem, tworząc dysproporcję w zakresach odpowiedzialności. Równowaga między życiem zawodowym a prywatnym ma na celu rozwiązanie tych problemów.

Nawet dla osób, które nie mają dzieci lub dodatkowych osób do opieki, równowaga między życiem zawodowym a prywatnym ma znaczący wpływ na ogólne samopoczucie jednostki, a tym samym na sukces ekonomiczny organizacji. Utrzymanie równowagi między pracą a życiem osobistym pomaga zmniejszyć stres i wypalenie zawodowe: przewlekły stres może prowadzić do problemów takich jak choroby układu krążenia czy depresja. Z kolei mniejszy stres oznacza większą produktywność, ponieważ pracownicy mogą skupić się wyłącznie na pracy, zamiast martwić się o to, jak poradzą sobie z obowiązkami domowymi. Jest mniej prawdopodobne, że będą czuli zmęczenie a jednocześnie są w stanie lepiej skoncentrować się na swoich zadaniach. Może to prowadzić do zwiększonej satysfakcji z pracy, ponieważ pracownicy są bardziej skłonni do szybszego osiągania celów i odczuwania przyjemności z czasu spędzonego w pracy, co przekłada się na wyższe morale i bardziej pozytywne środowisko pracy. W rezultacie pracownicy są mniej skłonni do brania urlopu (z powodu chronicznego

stresu lub wypalenia zawodowego), a tym samym utrzymują stały przepływ pracy, co jest korzystne dla firmy, całej gospodarki i służby zdrowia.

W jaki sposób dyrektywa CSRD i dyrektywa w sprawie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym są ze sobą powiązane?

Art. 2 Rozporządzenia 2019/2088 definiuje "kwestie zrównoważonego rozwoju" jako "czynniki środowiskowe, społeczne i związane z prawami człowieka oraz czynniki związane z zarządzaniem, w tym czynniki zrównoważonego rozwoju". Równowaga między życiem zawodowym a prywatnym może wchodzić w zakres wszystkich tych aspektów:

Kwestie ochrony środowiska: Firmy zaangażowane w zmniejszanie śladu węglowego mogą ułatwiać pracę zdalną lub hybrydową, aby skrócić czas dojazdów do pracy poprzez ograniczenie podróży w godzinach szczytu i optymalnie wykorzystywać rozkłady jazdy transportu publicznego.

Kwestie społeczne: Obejmuje inicjatywy, które mogą promować równowagę między życiem zawodowym a prywatnym, takie jak elastyczne godziny pracy, programy zdrowotne i odnowy biologicznej, wewnętrzne wsparcie zdrowia psychicznego lub szkolenia w zakresie radzenia sobie ze stresem. Korzyści z elastycznego podejścia do czasu pracy oznaczają również bardziej komfortowe środowisko pracy.

Kwestie ładu korporacyjnego: Rozwój polityk przyjaznych rodzinie (często lepszych niż podstawowe przepisy określone w prawie państwa członkowskiego i zgodnych lub wykraczających poza zalecenia dyrektywy UE), takich jak wydłużony urlop rodzicielski, opieka nad dziećmi na miejscu lub wsparcie finansowe dla pracowników pełniących obowiązki opiekunów.

Grupy osób aktywnych zawodowo, które mogą potrzebować innej organizacji pracy

- Studenci
- Rodzice
- Opiekunowie
- Osoby starsze
- Osoby niepełnosprawne

Jak Irlandia i Polska wypadają w porównaniu do średniego czasu pracy?

W 2022 r. średni tydzień pracy w UE wynosił 37,5 godziny tygodniowo, przy czym Irlandia spadła poniżej tego wskaźnika (36,9 godziny tygodniowo), a Polska zajmowała drugie miejsce pod względem liczby przepracowanych godzin, tuż za Grecją (41), z 40 godzinami tygodniowo (Notatki z Polski, 2023). Polska zawsze znajdowała się w pierwszej czwórce państw członkowskich pod względem godzin pracy, odkąd Eurostat zaczął gromadzić dane w 2008 roku. W 2022 r. większość Polaków, 75,3%, pracowała 40 lub więcej godzin tygodniowo, czyli o prawie 20% więcej niż średnia UE (45,8%). Ponadto mniej niż 10% siły roboczej pracowało w Polsce w przedziale 1-39 godzin tygodniowo, a tylko około 5% pracowało poniżej 24 godzin tygodniowo, w porównaniu do odpowiednio ponad 55% i 15% w Irlandii (Eurostat, 2023).

Wdrożenie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym do standardów firmy

Aby zachęcić pracowników będących rodzicami i opiekunami do pozostania na rynku pracy, tacy pracownicy powinni mieć możliwość dostosowania swoich harmonogramów pracy do osobistych potrzeb i preferencji. UE określa, że "mają oni prawo żądać elastycznej organizacji pracy w celu dostosowania swoich schematów pracy, w tym, w miarę możliwości, korzystania z pracy zdalnej, elastycznych harmonogramów pracy lub skrócenia godzin pracy w celu zapewnienia opieki".

Forbes (2022) zaleca przekazanie pracownikom definicji równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, która jest "odpowiednia dla obecnego środowiska biznesowego", aby zapewnić jasność w tworzeniu polityki wewnętrznej, a także kierować zachowaniem pracowników.

Uelastycznienie godzin pracy może przynieść korzyści wszystkim stronom poprzez dostosowanie do indywidualnych potrzeb:

- **Elastyczne godziny rozpoczęcia i zakończenia pracy:** Pozwól pracownikom wybrać, kiedy zaczynają i kończą swój dzień. Na przykład, mogą oni mieć możliwość rozpoczęcia pracy między 8:00 a 10:00 i zakończenia jej między 16:00 a 18:00.
- **Skrócone tygodnie pracy:** Opcja pracy przez dłuższy czas w mniejszą liczbę dni (4-dniowy tydzień pracy z 10-godzinowymi dniami) lub nawet próba wdrożenia 4-dniowego tygodnia pracy z mniejszą liczbą godzin. Może to zapewnić pracownikom dłuższe weekendy i obniżyć koszty prowadzenia biura.
- **Ustalenia dotyczące pracy w niepełnym wymiarze godzin i podziału pracy:** Zezwalać pracownikom na pracę w niepełnym wymiarze godzin lub dzielenie się zadaniami w pełnym wymiarze godzin z innym pracownikiem.
- **Praca zdalna i hybrydowa:** Zapewnienie pracownikom możliwości pracy z domu lub innej zdalnej lokalizacji, zmniejszając potrzebę dojazdów do pracy i oferując bardziej komfortowe środowisko pracy.
- **Praca zorientowana na wyniki:** Przeniesienie punktu ciężkości z konieczności przepracowania określonej liczby godzin na osiągnięcie wyników lub rezultatów. Dzięki komunikacji, jasnym oczekiwaniom i wytycznym oznacza to, że pracownicy mogą zwiększyć własną produktywność i zaangażowanie, ponieważ są zachęceni możliwością uzyskania dodatkowego czasu wolnego, podczas gdy pracodawca może utrzymać korzyści wynikające z wcześniejszego uzyskiwania pożądaných wyników przez jego klientów.

Aleksandra Marcinkowska z EDU SMART TRAINING CENTRE LIMITED mówi: "Jako matka trójki dzieci, żona i właścicielka dwóch psów rozumiem, jak to jest być rodzicem i prowadzić biznes. Opierając się na własnych doświadczeniach postanowiłam zbudować firmę, który jest inkluzywna wobec rodziców, różnych narodowości, osób pracujących w różnych strefach czasowych, o różnych osobowościach, umiejętnościach i talentach. Przestrzegamy dyrektyw dotyczących różnorodności i integracji oraz regularnie rozmawiamy z naszymi pracownikami, aby pozostać w zgodzie z ich potrzebami i naszymi celami biznesowymi. Aby skutecznie przestrzegać CSRD, zalecam każdej firmie wdrożenie normy ISO2600 i postępowanie zgodnie z jej wytycznymi".

A jak Ty rozumiesz te kwestie? Zostaw komentarz poniżej lub zadaj nam nurtujące Cię pytania.

Niniejsza publikacja odzwierciedla wyłącznie poglądy autora, a Unia nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie zawartych w niej publikacji.

Działanie jest prowadzone w ramach projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej pt. Future leaders of ESG in the business sector nr 2022-2-PL01-KA210-VET-000094045. Projekt jest

realizowany przez Fundację im. XBW Ignacego Krasickiego, w partnerstwie z irlandzką spółką EDU SMART TRAINING CENTRE LIMITED.

Wszystkie rezultaty wypracowane w ramach niniejszego projektu udostępniane są na zasadzie otwartych licencji. Można z nich korzystać bezpłatnie i bez ograniczeń.

Kopiowanie lub przetwarzanie tych materiałów w całości lub w części bez zgody autora jest zabronione. W przypadku wykorzystania rezultatów niezbędne jest podanie źródła finansowania oraz jego autorów.